

ФІНАНСИ, ПОДАТКОВА СИСТЕМА ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 332.146.2

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Андрейченко О.А.*Університет митної справи та фінансів*

Стаття присвячена дослідженню рівня законодавчого забезпечення питань фінансування розвитку регіонів з метою подолання депресивності їх окремих територій. Виявлено основні проблеми та недоліки вітчизняної законодавчої бази, що заважають ефективному розподілу фінансових ресурсів між регіонами країни. Проаналізовано напрямки використання та принципи розподілу коштів Державного фонду регіонального розвитку, віднайдено, що відсутні чіткі критерії для перерозподілу коштів фонду між регіонами з низьким рівнем ВРП. Протягом 2012-2015 рр. фактично затвержені суми фінансування коштами фонду є значно меншими за нормативно встановлені обсяги. З'ясовано, що підхід до відбору проектів в аналізованому періоді є неналежним, а якість поданих для фінансування територіальними громадами проектів регіонального розвитку є вкрай низькою. Використання результатів дослідження дасть змогу віднайти більш чіткі та обґрунтовані критерії розподілу коштів Державного фонду регіонального розвитку та вдосконалити існуючі законодавчі норми з метою покращення фінансового забезпечення розвитку регіонів.

Ключові слова: законодавство, фінансування, державний бюджет, Державний фонд регіонального розвитку, критерії розподілу коштів, депресивна територія

UDC 332.146.2

REGULATORY FRAMEWORK FOR REGIONAL DEVELOPMENT FUNDING

Andreychenko O.*University of Customs and Finance*

The article investigates the level of legislative support of regional development funding for the aim of overcoming depression in regions. The basic problems of national legislation, which lead to ineffective allocation of financial resources between regions, are uncovered. The allocation principles and the ways of using resources of State fund for regional development were analyzed. Criteria for allocation financial resources among regions with low GRP are defined as unclear. During 2012-2015 actually approved amounts of financial resources from the fund were significantly less than legislatively established amounts. The project selection approach in analyzed

period is inadequate and the quality of projects provided by local communities for funding is very low. The results of the conducted research give an opportunity to establish more reasonable criteria for allocation of financial resources of State fund for regional development and to improve existing legislation concerning regional development funding.

Keywords: funding, state budget, law, the State fund for regional development, funds allocation criteria, regional development, depressed area

Актуальність проблеми. Дослідженню питань регіонального розвитку з часів проголошення незалежності України завжди приділялась значна увага, враховуючи соціальний, економічний та екологічний стан більшості регіонів України та динаміку його зміни. Певні кроки у напрямку покращення цього положення вже були зроблені із затвердженням на законодавчому рівні та використанням таких інструментів, як стратегічне планування розвитку регіонів. Тим не менш, важливим для вирішення залишається питання фінансового забезпечення розвитку регіонів – пошук джерел фінансових ресурсів, затвердження законодавчих норм, якими б регулювався розподіл коштів між регіонами країни та, власне, належне використання фінансових ресурсів.

Аналіз останніх наукових досліджень. Велика кількість вітчизняних вчених досліджує питання фінансування регіонального розвитку України. Проблему зміцнення фінансової основи розвитку регіонів як складової політики забезпечення економічної безпеки досліджує у своїй праці Білик Р. [1]; зарубіжний досвід фінансового регулювання розвитку регіону на прикладі таких країн, як Литва, Польща, Франція, Англія та ін. розглядає Журавель В.В. [2]; форми та механізм фінансового забезпечення розвитку регіонів України наводяться у роботі Міхеєнко Т. В. [3]. Але існуючі наукові надбання залишають невирішеними питання дослідження рівня нормативно-правового забезпечення фінансування розвитку регіонів України.

Мета дослідження: аналіз нормативно-правового забезпечення фінансування розвитку регіонів з метою подолання депресивності їх окремих територій.

Викладення основного матеріалу дослідження. Згідно статті 12 Закону «Про стимулювання розвитку регіонів» (далі – ЗСРР) [4] фінансування стимулювання розвитку регіонів та подолання

депресивності територій здійснюється за рахунок коштів, передбачених на цю мету в законах України про Державний бюджет України та рішеннях про місцеві бюджети на відповідні роки, та інших джерел відповідно до законодавства. ЗСРР визначає, що сума коштів, яка передбачається на фінансування всіх програм подолання депресивності територій протягом одного року з державного бюджету, не може бути меншою, ніж 0,2 % доходної частини державного бюджету за відповідний період. Проте дію цієї частини Закону було зупинено у 2006 році згідно із Законом «Про державний бюджет на 2006 рік» і так не відновлено до цих пір [5]. Розрахункові суми, які мали б бути направлені для реалізації цієї мети представлені в табл. 1.

Таблиця 1 – Розрахунковий обсяг коштів для фінансування програм подолання депресивності територій

Рік	Доходна частина Державного бюджету, млн. грн.	Розрахунковий обсяг коштів для фінансування програм подолання депресивності територій, млн. грн.
2006	127516,6	255,0
2007	157287,0	314,6
2008	231932,0	463,9
2009	245309,4	490,6
2010	254995,7	510,0
2011	303875,5	607,8
2012	373960,2	747,9
2013	351164,6	702,3
2014	377821,9	755,6
2015	502259,7	1004,5

Джерело: розраховано автором на основі законів України «Про державний бюджет» за період 2006-2015 рр.

У разі дотримання встановлених законодавчих норм щодо визнання певних територій України (регіонів, міст чи районів) депресивними (затвердження програм подолання депресивності таких територій), на їх фінансову підтримку протягом останніх 10 років мало б бути виділено більше 5 млрд. грн.

За період 2006-2015 рр. в державному бюджеті кошти під статтю «фінансування програм подолання депресивності» не передбачались, та й оприлюднених у відкритому доступі програм подолання депресивності територій України, які мали б стати основою для фінансування розвитку проблемних територій, немає.

12 січня 2012 року Верховна Рада України ухвалила Закон № 4318-VI «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України» [6], за яким Бюджетний кодекс України був доповнений статтею 24-1 «Державний фонд регіонального

розвитку» (далі – ДФРР). ДФРР формується у складі загального фонду державного бюджету і його розмір передбачено в обсязі не менше 1 відсотка прогнозного обсягу доходів загального фонду проекту Державного бюджету України на відповідний бюджетний період. Але, у 2016 р. згідно Закону України «Про державний бюджет України на 2016 рік» [7] дію положення Бюджетного кодексу України щодо нормативного обсягу ДФРР було призупинено.

Із прийняттям 28.12.2014 року Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» [8] стаття 24-1 у Бюджетному кодексі була певним чином видозмінена. Порівняльний аналіз положень законів 2012 та 2014 рр., якими регулюється використання коштів ДФРР проведено у табл. 2.

Серед змін, що відбулись, зазначимо про те, що на сьогодні фінансування програм подолання депресивності територій не входить до переліку напрямків використання коштів ДФРР.

Таблиця 2 – Порівняльний аналіз положень законів, що регулюють розподіл та використання коштів ДФРР

Показник	Закон України № 4318-І «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України» [6] (2012 рік)	Закон України № 79-VIII «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» [7] (2014 рік)
1	2	3
Напрямки використання коштів фонду	<ul style="list-style-type: none"> - виконання державної стратегії регіонального розвитку та регіональних стратегій розвитку; - виконання державних цільових програм та інвестиційних програм (проектів) у частині виконання заходів регіонального розвитку; - виконання угод щодо регіонального розвитку та програм подолання депресивності територій; - виконання державних програм розвитку транскордонного співробітництва; - виконання програм і заходів соціально-економічного розвитку регіонів, включаючи програми і заходи розвитку окремих адміністративно-територіальних одиниць (зокрема, малих міст, гірських населених пунктів, населених пунктів зон спостереження тощо) 	<ul style="list-style-type: none"> - виконання інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку (у тому числі проектів співробітництва та добровільного об'єднання територіальних громад), що мають на меті: <ul style="list-style-type: none"> а) розвиток регіонів; б) створення інфраструктури індустріальних та інноваційних парків; - проекти, що відповідають пріоритетам, визначеним у Державній стратегії регіонального розвитку та відповідних стратегіях розвитку регіонів

Продовження Таблиці 2

1	2	3
Критерії розподілу коштів фонду	Відповідно до чисельності населення, яке проживає у відповідному регіоні (далі – перший критерій розподілу), % коштів	
	70 %	80 %
	З урахуванням рівня соціально-економічного розвитку регіону відповідно до показника валового регіонального продукту в розрахунку на одну особу (далі – другий критерій розподілу), % коштів	
	30 %	20 %
Території фінансування	Автономна Республіка Крим, області, міста Київ та Севастополь	Автономна Республіка Крим, області, міста Київ та Севастополь
Норма співфінансування проектів з місцевих бюджетів	відсутня	10 % від загальної вартості проектів

Джерело: розроблено автором на основі [7], [8]

Підхід до розподілу коштів ДФРР залишився незмінним (частина – відповідно до чисельності населення, частина – відповідно до рівня розвитку регіону); однак, відтепер лише 20 відсотків коштів передбачено для фінансування регіонів з низьким рівнем розвитку (на противагу 30 відсоткам, що зазначались у законі від 2012 року [7]).

Причини зміни відсоткового співвідношення не обґрунтовуються у пояснювальній записці до проекту Закону про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо реформи міжбюджетних відносин). Проте подібний хід міг бути зумовлений передбаченим розширенням наявної дохідної бази місцевих бюджетів (у тому числі бюджетів регіонів з низьким рівнем ВРП на одну особу) та підвищенням їх бюджетної та фінансової самостійності, про що зазначалось у меті законопроекту [9].

Зміна щодо співфінансування проектів з місцевих бюджетів загалом відзначається як позитивне явище, адже відтепер місцеві органи влади також будуть зацікавлені у процесах реалізації регіональних проектів розвитку.

Аналіз нормативних та фактично затверджених Державним бюджетом значень обсягу коштів ДФРР протягом 2012-2015 рр. проведено у табл. 3.

Затверджений у Державному бюджеті фактичний обсяг ДФРР у кожному з періодів протягом 2012-2015 рр. суттєво відрізняється від нормативного значення [10]. Фактичний обсяг ДФРР у відсотковому відношенні показує, що управління ним відбувається у ручному режимі без якоїсь чіткої визначеної послідовності. У 2014 році, не дивлячись на

діючу на той час норму про фіксований відсоток коштів для формування ДФРР, кошти не були виділені Державним бюджетом під ДФРР (хоча його прогнозований обсяг мав скласти більше 3 млрд. грн.) [11].

Задля того, щоб виявити, чи застосовуються належним чином критерії розподілу коштів, було проведено аналіз дотримання критеріїв у 2 етапи. На першому етапі на основі фактично затверджених Державним бюджетом обсягів ДФРР з урахуванням законодавчих норм були розраховані нормативні обсяги коштів відповідно до відсоткового розподілу 80/20.

Таблиця 3 – Нормативні та фактично затверджені Державним бюджетом обсяги коштів ДФРР за період 2012-2015 рр.

Рік	2012	2013	2014	2015
Загальний фонд Державного бюджету України на відповідний період, млн. грн.	322226,8	304481,4	321993,5	474945,7
Нормативний обсяг ДФРР, млн. грн. (1 % від загального фонду Держбюджету)	3222,3	3044,8	3219,9	4749,5
Фактично затверджений Державним бюджетом обсяг ДФРР, млн. грн.	1641,5	987,5	0	2900,8
Фактично затверджений Державним бюджетом обсяг ДФРР, %	0,51	0,32	0	0,61
Відхилення фактичного від нормативного значення, млн. грн.	-1580,8	-2057,3	-3219,9	-1848,7

Джерело: розраховано автором на основі законів України «Про державний бюджет» за період 2012-2015 рр.

На другому етапі визначені суми мають бути розподілені між регіонами на основі законодавчо встановлених критеріїв (відповідно до чисельності населення та з урахуванням рівня соціально-економічного розвитку).

Результати першого етапу аналізу дотримання критеріїв розподілу коштів ДФРР представлені у табл. 4.

Переходячи до другого етапу аналізу дотримання критеріїв розподілу коштів ДФРР, зазначимо, що відповідно до першого критерію розподілу коштів, право на отримання фінансування з ДФРР мають усі регіони згідно кількості населення, яке проживає на відповідній території. В статті 24-1 Бюджетного кодексу України [10] не уточнюється, який саме показник кількості населення (постійного чи

наявного) має використовуватись при проведенні розрахунків. Тому за допомогою даних про обсяги розподілених коштів, що наведені у Розпорядженні КМУ від 25.04.2012 р. № 243-р «Про затвердження переліку об'єктів і заходів, що фінансуються у 2012 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку» [12] виявлено, що принаймні у 2012 році використовувався показник чисельності наявного населення на 1 січня відповідного року.

Таблиця 4 – Нормативні обсяги коштів ДФРР на основі фактично затверджених Державним бюджетом обсягів ДФРР

Рік	2012	2013	2015
Фактично затверджений Державним бюджетом обсяг ДФРР, млн. грн.	1641,5	987,5	2900,8
Загальний нормативний обсяг коштів відповідно до першого критерію розподілу, млн. грн.	1149,0	691,3	2320,6
Загальний нормативний обсяг коштів відповідно до другого критерію розподілу, млн. грн.	492,4	296,3	580,2

Джерело: розраховано автором розраховано автором на основі законів України «Про державний бюджет» за період 2012-2015 рр.

Для знаходження нормативного обсягу коштів, що має бути виділений для регіону згідно першого критерію розподілу, було розраховано частку наявного населення відповідного регіону у загальній кількості наявного населення країни, та знайдено добуток нормативного обсягу коштів ДФРР та розрахованої частки для кожного регіону.

У 2012 році при порівнянні знайдених нормативних значень обсягу коштів ДФРР відповідно до першого критерію розподілу та даних, що наведені у Розпорядженні КМУ № 243-р [12], можна відзначити цілковите співпадіння нормативних та фактично затверджених у законодавчому документі обсягів коштів ДФРР для кожного регіону країни.

У 2013-2015 рр. провести подібні порівняння на основі власних розрахунків виявилось неможливим через те, що в Розпорядженнях КМУ «Про затвердження переліку інвестиційних програм (проектів), що фінансуються у 2013 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку» [13] та «Про затвердження переліку інвестиційних програм (проектів), на виконання (реалізацію) яких у 2013 році спрямовуються кошти державного фонду регіонального розвитку з метою погашення кредиторської заборгованості, зареєстрованої органами Державної казначейської служби станом на 1

січня 2013 року» [14] не наводиться розподіл сум за критеріями, що передбачені статтею 24-1 Бюджетного Кодексу України [10]. Крім того, обсяги коштів, що вказуються у вищенаведених розпорядженнях не завжди відповідають обсягу, зазначеному у Державному бюджеті. Так, у 2013 році відповідно до розпоряджень [13] і [14] були виділені кошти у розмірі, відповідно, 619048,39 тис. грн. та 201489,16 тис. грн., що у загальному підсумку на 167 млн. грн. менше тієї суми, що вказана у статті видатків «Державний фонд регіонального розвитку» у Законі про Державний бюджет у 2013 році (987534,6 тис. грн.); та ж сама ситуація спостерігається у 2015 році – у бюджеті [15] сума на 11 млн. грн. більша, ніж у розпорядженні [16]. Це, у свою чергу, може свідчити про відсутність відкритості та прозорості при визначенні сум, що передбачені для підтримки регіонів, та про недотримання або часткове дотримання існуючого законодавства у сфері регіонального розвитку. Яскравим прикладом є той факт, що у 2013 році на території Полтавської області не було профінансовано жодного інвестиційного проекту, що суперечить загальним принципам розподілу коштів, визначеним Бюджетним кодексом України.

Щодо розподілу коштів ДФРР згідно другого критерію, то відповідно до законодавства спочатку необхідно визначити перелік регіонів, у яких показник валового регіонального продукту в розрахунку на одну особу менше 75 відсотків середнього показника по Україні. Подальший розподіл коштів між регіонами з низьким рівнем ВРП залишається нерегламентованим жодним законодавчим актом (не визначено які показники чи який механізм застосовується для визначення обсягу отримуваної підтримки для кожного регіону окремо). Окрім того, діючим законодавством не встановлено, за який період використовуються дані щодо обсягів ВРП на одну особу при розрахунках обсягів ДФРР. Було вирішено застосувати для розрахунків статистичні дані за підсумками 2009 та 2012 рр., на основі яких визначений відповідний перелік регіонів.

У 2012 році кошти з ДФРР відповідно до другого критерію розподілу необхідно було спрямувати у 10 областей (Вінницька, Волинська, Житомирська, Закарпатська, Івано-Франківська, Рівненська, Тернопільська, Херсонська, Хмельницька, Чернівецька області), якщо базуватись на даних щодо ВРП на одну особу від 2009 року, або ж у 9

(усі попередні, за виключенням Івано-Франківської області) областей, якщо при розподілі базуватись на даних 2012 року. Далі, було проведено порівняння цього, заснованого на розрахунках, переліку регіонів, які мають отримати кошти з ДФРР згідно другого критерію розподілу, з переліком, що наведений у Розпорядженні КМУ від 25.04.2012 р. № 243-р [12]. Згідно цього законодавчого акту відповідно до другого критерію розподілу коштів 20 регіонів України отримали фінансову підтримку, включаючи такі великі промислові центри, як Дніпропетровська, Донецька, Харківська області та інші. Натомість такі області, як Закарпатська, Рівненська та Чернівецька, в яких значення показників ВРП на одну особу за підсумками 2012 року є одними з найнижчих серед усіх регіонів країни, зовсім не отримали коштів згідно другого критерію розподілу коштів.

Застосування показника ВРП на одну особу у якості критерію розподілу коштів ДФРР викликає певні складнощі, які виявляються у тому, що існує часовий лаг між обробкою наявних статистичних даних державними статистичними органами та формуванням грошового обсягу ДФРР. Останні дані станом на вересень 2015 року, що є в наявності статистичних служб щодо показника ВРП на душу населення, датуються 2013 роком. Таким чином, розподіляти кошти необхідно до критеріїв трирічної давнини, що є недоліком наведених законодавчих норм. За цей період теоретично рівень розвитку таких регіонів міг змінитись, і фінансової підтримки на даному етапі можуть потребувати зовсім інші території.

Окрім аналізу виконання критеріїв розподілу коштів ДФРР, також було детально розглянуто проекти, які фактично були профінансовані з ДФРР з 2012 р. по 2015 р. та зроблено наступні висновки:

- більшість проектів, що отримали фінансування з ДФРР, спрямовані на розвиток майже виключно соціальної та інженерної інфраструктури (заміна вікон та дверей, реконструкція даху, утеплення фасадів);
- профінансовані проекти характеризуються відсутністю довгострокового впливу на розвиток територій регіонів та мультиплікативного ефекту від їх реалізації; відсутністю комплексності та інноваційності у вирішенні регіональних соціально-економічних

проблем; невідповідністю завданням стратегій та стратегічним планам розвитку регіонів;

– лише незначна кількість проектів, що була профінансована, мала на меті розвиток економіки регіонів та створення стабільних робочих місць.

Пересвідчившись у тому, що якість відібраних для фінансування коштами ДФРР проектів регіонального розвитку є доволі низькою, було досліджено процес конкурсного відбору проектів. Виявлено, що у кожному регіоні сприйняття норм законодавчих актів може достатньо відрізнятись, одні й ті ж методики та процедури можуть бути застосовані різноманітним чином. Однією з причин низької якості відібраних проектів стало те, що у більшості випадків оцінювання проектів здійснюється начальниками управлінь облдержадміністрації, а не справжньою експертною комісією, тобто виникають сумніви щодо володіння членами регіональної комісії необхідними навичками та компетенціями для оцінки проектів. Окрім того, під час деяких засідань були зафіксовані випадки, коли здійснювалась оцінка й відбір проектів, які заздалегідь не відповідають вимогам законодавчих документів або критеріям регіональних стратегій (як приклад, затверджувались для фінансування проектів із кошторисною документацією 3-річної давнини).

На нашу думку, для формування більш стратегічно-орієнтованих проектів, які дадуть змогу реалізувати конкурентні переваги регіонів та використати прихований потенціал ключових активів регіонів необхідно проводити навчання серед спеціалістів, що подають проекти для фінансування з ДФРР (представників малих міст, сільських та селищних рад, представників новостворених та об'єднаних територіальних громад), із можливим залученням сторонніх спеціалістів (з громадських організацій, науковців) з відповідною кваліфікацією та досвідом до підготовки та впровадження проектів. Проведення семінарів, круглих столів із застосування найкращих практик (у т.ч. використання європейського досвіду реалізації проектів регіонального розвитку) при формуванні проектів регіонального розвитку стане можливістю для подальшої реалізації власних територіальних проектів розвитку.

Доцільним також може стати розгляд можливості відновлення роботи агенцій регіонального розвитку, які б відкрили доступ ініціативним групам до вирішення проблем регіонального характеру,

створювали так званий громадський майданчик для підвищення конкуренції у боротьбі за доступ до коштів ДФРР.

Висновки. Підсумовуючи вищевикладене, можна сказати про те, що рівень законодавчого забезпечення питань фінансування регіонального розвитку, залишається на доволі низькому рівні через ряд причин, а саме:

- відсутність стабільності у нормативно-правовому забезпеченні фінансування регіонального розвитку;
- відсутність відкритості при визначенні загального обсягу коштів ДФРР та обсягів фінансування з фонду для кожного регіону;
- невідповідність фактично затверджених та нормативно встановлених сум фінансування коштами ДФРР;
- відсутність затверджених програм подолання депресивності територій (що призводить до відсутності фінансового забезпечення таких територій у державному бюджеті);
- відсутність додаткових критеріїв для визначення обсягів перерозподілу коштів ДФРР між регіонами з низьким рівнем ВРП;
- неналежний підхід до відбору проектів, а також низька якість поданих територіальними громадами проектів регіонального розвитку для фінансування.

Подальші наукові дослідження мають полягати в аналізі кращих практик функціонування європейських фінансових інституцій, що забезпечують розвиток регіонів та пошук більш чітких та обґрунтованих критеріїв розподілу коштів ДФРР з метою імплементації нових законодавчих норм.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Білик Р. Фінансове забезпечення регіонального розвитку в Україні у контексті децентралізації / Р. Білик // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. - 2015. - Вип. 2. - С. 43-49.
2. Журавель В. В. Зарубіжний досвід фінансового регулювання розвитку регіону / Журавель В. В. // Вісник Харківського національного університету : зб. наук. праць. -2007. - № 758. – С. 72-74.
3. Міхеєнко Т.В. Фінансове забезпечення збалансованого розвитку депресивних регіонів / Т.В. Міхеєнко / Агросвіт. – 2014. - № 22. – С. 34-40.

4. Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів»: за станом на 02.12.2012 р. [Електронний ресурс]/ Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2850-15>.
5. Закон України «Про державний бюджет на 2006 рік»: за станом на 25.11.2006 р. [Електронний ресурс]/ Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3235-15>.
6. Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України»: за станом на 12.01.2012 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4318-17>.
7. Закон України «Про державний бюджет України на 2016 рік»: за станом на 06.10.2016 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/928-19/paran121#n121>.
8. Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин»: за станом на 01.01.2016 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/79-19/paran34#n34>.
9. Проект Закону про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо реформи міжбюджетних відносин) № 1557 від 22.12.2014 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53049.
10. Бюджетний кодекс України: за станом на 06.10.2016 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
11. Закон України «Про державний бюджет України на 2014 рік»: за станом на 15.04.2016 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/719-18>.
12. Розпорядження КМУ «Про затвердження переліку об'єктів і заходів, що фінансуються у 2012 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку»: за станом на 05.12.2012 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/243-2012-p>.
13. Розпорядження КМУ «Про затвердження переліку інвестиційних програм (проектів), що фінансуються у 2013 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку»: за станом на 11.12.2013 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/508-2013-p>.

14. Розпорядження КМУ «Про затвердження переліку інвестиційних програм (проектів), на виконання (реалізацію) яких у 2013 році спрямовуються кошти державного фонду регіонального розвитку з метою погашення кредиторської заборгованості, зареєстрованої органами Державної казначейської служби станом на 1 січня 2013 року»: за станом на 11.12.2013 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/268-2013-p>.
15. Закон України «Про державний бюджет України на 2015 рік»: за станом на 29.12.2015 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80-19>.
16. Розпорядження КМУ «Про затвердження переліку інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватись у 2015 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку»: за станом на 23.12.2015 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/766-2015-p>.